

PDR'DE FARKLI KÜLTÜRLER

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Psikolojik
Danışma
ve
Rehberlik
Uygulama
ve
Araştırma
Merkezi

18.12.2023

DHEGDHEER

Asma ABDINASSIR

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Lisans Öğrencisi

ÖZET

Somali'den gelen bu tüyler ürpertici hikâyede Hargega Vadisi sakinleri, yoluna çıkacak kadar şanssız herkesi yiyip bitiren Dhegdheer adlı korkunç bir yamyam tarafından korkutuluyor. Hikâyenin bu versiyonunda, genç bir dul kadın ve küçük çocuğu, güvenlik bulma yolculuklarının başlangıcı olan Dhegdheer ile talihsiz bir karşılaşma yaşarlar.

DHEGDHEER

Bir zamanlar, Dhegdheer adlı vahşi bir yamyam, Somali'deki Hargega Vadisi'nde dolaşıyordu. Korkunç davranışları, bir zamanlar yeşil ve bereketli olan bir ülkeyi lanetleyerek onu bir çöle, ufalanan bir toza çevirdi. Hayvanlar zayıfladı ve yağmur çok uzun bir süre dindi. Dhegdheer rüzgar kadar güçlü ve hızlıydı.

Alışılmadık derecede uzun, sivri bir kulağı vardı ve yarım günlük mesafedeki develerin yürüyüşünü bile duyacak kadar garip bir güce sahipti.

Bir sabah, Dhegdheer bir sonraki öğünü için günlük avına çıktı. Elinde bir balta ve bulduklarını eve götürmek için sırtında boş bir çuvalla dik tepeleri endişeyle karıştırdı.

"Dikenli bir ağacın altında kilim dokuyan genç bir kadına rastlayacağım," dedi kendi kendine. Ancak tozlu yollarda Dhegdheer av bulamadı. Aç ve sinirli, eve gitti.

Dhegdheer bir daha asla eve eli boş dönmeyeceğine yemin etti. *"Yalnız gezginleri tuzağa düşürmek için özel güçlerimi kullanacağım,"* diye karar verdi Dhegdheer. *"Yorgun ruhların biraz suya ve biraz dinlenmeye ihtiyacı yok mu? Şanslı olurum."* Biricik kızına, *"Biraz odun, ot ve bir sürü çubuk topla,"* diye emretti. Sonra otları, ahşabı ve çubukları birbirine bağlayarak eski evinin yanına bir sıra sahte kulübeler inşa etti ve bundan sonra, içinde insan eti sakladığı büyük bir tekne olan Bowdheer'e biri dokunursa ıslık çalmasını emretti. *"Nerede olursam olayım seni duyacağım,"* dedi. Yorgun düşen Dhegdheer, hâlâ aç olarak uykuya daldı.

O akşam, Dhegdheer'in evinin yakınındaki toprak yol boyunca, sırtında tombul bir çocukla yaslı bir dul kadın geldi. Kadın, ailesinin evine dönene kadar dinlenmemeye kararlıydı. Ama o ve çocuğu aç ve yorgundu. Kulübelere geldikleri için heyecanlandılar. *"Lütfen bize biraz su ver ki bir gün susuzluktan kurtulabileşin?"* kadın geleneksel bir şekilde sordu. Dhegdheer'in kızı kadına hemen cevap verdi. *"Al, bunu iç,"* dedi kadına bir Kupa uzatarak.

Sana yiyecek bir şeyler bulacağım ama seni uyarmalıyım. Annem Dhegdheer. Korkarım uyanırsa sana zarar verir," diye fısıldadı Dhegdheer'in kızı. *"Yarın o ava gidene kadar saklanmalı, sonra hızla uzaklaşmalısın."* Titreyen kadın ve çocuğu, bir kulübenin arkasında yatan haddelenmiş çim hasırın içine saklandı. Dhegdheer'in kızı onlara gizlice bir parça kuru et vermeye çalıştı. Bunu yaparken Bowdheer'in kapağını çarptı. Sakin geceyi delici bir ıslık çaldı. Dhegdheer uykusundan fırladı. *"Aman Allah'ım! Kabıma kim dokundu?"* Dhegdheer'in kızı, *"Kil kavanozun içinde kurutulmuş keçi etimi bulmaya çalıştım ama yanlışlıkla Bowdheer'e çarptım"* dedi. *"Bana yalan söylüyorsun!"* Dhegdheer dedi. *Burnunu çekip burnunu çekmeye başladı. "Kokusunu aldığım şişman küçük bir çocuk mu?"*

"Kendi yağımın kırıksıklarının kokusunu alıyor musun anne?" diye sordu. Sabırsızlanıp öfkelenen Dhegdheer, *"Genç bir kadının etinin kokusunu alıyorum,"* diye bağırdı.

"Bu benim kendi etim anne" diye yanıtladı kızı. Dhegdheer çılgınca her kulübeyi koklayıp durdu.

Kadın ve çocuğu hasırın altından bağırsıkları ve burnunu çekme seslerini duydu. Yakında keşfedileceklerini biliyorlardı. Dhegdheer'in kızı hasırlarının kenarına koştu ve *"Koş!"* diye fısıldadı.

Kadın sırtındaki çocukla ayağa kalktı. Korkudan titriyordu, zorlukla hareket edebiliyordu. Allah'a *"Dhegdheer'in sıkıntılarından kurtulalım"* diye seslendi. Onun dualarıyla, koşma cesareti geldi. Dhegdheer'in rüzgar kadar hızlı koşabileceğini biliyordu. Dhegdheer bizi canlı canlı yiyecek, çünkü kimse yiyemez.

Dhegdheer'den kaç, diye düşündü kadın. Ama koşmaya devam etti ve dua etmeye devam etti. Hargega Vadisi'nin kenarına gelene kadar daha hızlı ve daha hızlı koştu. *"Peşimizde bir düşman var, kaçmamız için yol açın,"* diye haykırdı vadiye. Vadi şöyle dedi: *"Eğer günahsızsan geçmene izin veririm. Yoksa seni yerim."* Masumiyetleri nedeniyle kadın ve çocuğu vadiyi sağ salım geçti.

Dhegdheer vadinin kenarında durmuş, öte taraftaki kadına ve küçük oğlanın etine bakıyordu. Huzursuz ve ağlayarak kederli şarkısını söyledi:

"Ah, Hargega Vadisi.

Uçan birinin kanatlarını hapseder,

Hızlı koşan adamın yolunu kapatır,

Kadının tombulluğuna bak,

Bak, taşıdığı küçük çocuğa bak.

Sonra vadiden umutsuz bir ricada bulundu: *"Bana da yol açın, çünkü ben tombul bir çocuğun ve iştahımı kabartan bir kadının peşindeyim."*

"Günahsızsan, geçmene izin vereceğim. Aksi takdirde sizi yerim" diye cevap verdi vadi. Dhegdheer karşıya geçmeye çalıştı ama kıyıya ayak basar basmaz günah seli vadiyi doldurdu ve yutuldu.

Sonunda! Yağış Hargega 'ya geri döndü. Dikenli çalılar ve uzun otlar yeşerdi ve gürleşti. Hayvanlar dolgunlaştı ve bol miktarda süt üretti.

İlahiler ve şarkılar havayı doldurdu:

"Dhegdheer öldü! Ülkede barış var."

Dhegdheer; küçük çocuklara saygı ve disiplini öğretmek için anlatılan bir hikaye. Korkunç Dhegdheer'in yaramazlık yapan herkesi geceleri ziyaret ettiği söylenirdi.

DHEGDHEER

Once upon a time, a fierce cannibal named Dhegdheer roamed the Hargega Valley in Somalia. Her horrific ways cursed a land once green and lush, turning it into a desert, a crumbling dust. The animals grew thin, and the rain went away for a very long time.

Dhegdheer was as strong and swift as the wind. She had an unusually long pointy ear with the strange power to hear even the gait of camels a half-day's journey away.

One morning, Dhegdheer set out on her daily hunt for her next meal. She rummaged anxiously through the steep hills, a hatchet in her hand and an empty sack on her back to bring home her finds. *"I shall come upon a young woman weaving mats under a thorn tree,"* she told herself. But throughout the dusty roads, Dhegdheer found no prey. Hungry and frustrated, she went home. Dhegdheer vowed to never return home empty-handed again.

"I will use my special powers to trap lonely travelers," decided Dhegdheer. *"Don't tired souls need some water and a moment's rest? I shall be lucky."* *"Gather up some wood, grass, and lots of sticks,"* she ordered her only daughter. Then she lashed the grasses, wood, and sticks together, building a row of fake huts next to her old dwelling, after that, she ordered Bowdheer, a large vessel in which she stored human flesh, to whistle if anyone touched it.

"I shall hear you wherever I might be," she said. Exhausted, Dhegdheer drifted off to sleep, still hungry. That evening, along the dirt road near Dhegdheer's home came a grieving widow with a chubby child on her back. The woman was determined not to rest until she returned to her family's home. But she and her child were hungry and tired.

They were thrilled to come upon the huts. *"Please give us some water so you might someday be spared of thirst?"* the woman asked in the traditional way.

Dhegdheer's daughter quickly responded to the woman. *"Here, drink this,"* she said, handing the woman a Cup. *"I will find you something to eat but I must warn you. My mother is Dhegdheer. I fear she will harm you if she awakens,"* whispered Dhegdheer's daughter.

"You must hide until she leaves for hunting tomorrow, and then get away fast." Trembling, the woman and her child hid inside a rolled grass mat lying behind a hut.

Dhegdheer's daughter tried to sneak them a piece of dried meat. As she did so, she bumped the lid of Bowdheer. A piercing whistle broke through the calm night.

Dhegdheer leaped out of her sleep. *"Oh! My Allah! Who touched my vessel?" "I tried to find my dried goat meat inside the clay jar but I mistakenly bumped Bowdheer,"* said Dhegdheer's daughter. *"You are lying to me!"* Dhegdheer said. She started to sniff and snuffle. *"Is it a fat little boy I smell?" "Do you smell the creases, of my own fat, mother?"* asked the daughter.

"I smell the flesh, of a young woman," Dhegdheer yelled, growing impatient and angry. *"it's my own flesh, mother,"* replied her daughter. Madly, Dhegdheer kept sniffing through each hut. Under the mat, the woman and her child heard the shouting and the sniffing.

They knew they would soon be discovered. Dhegdheer's daughter ran to the edge of their mat and whispered, *"Run!"* The woman stood with the child on her back. Trembling with fear, she could hardly move.

She called upon Allah, *"May we be spared from the troubles of Dhegdheer."* With her prayers, came the courage to run. She knew Dhegdheer could run as swiftly as the wind. Dhegdheer will eat us alive, for no one can outrun Dhegdheer, thought the woman. But she kept running and she kept praying. Faster and faster, she ran, until she came to the edge of the Hargega Valley. *"An enemy is after us, make way for us to escape,"* she cried to the valley.

The valley spoke: *"If you are free of sin, I will allow you to cross. If not, I will eat you up."* Because of their innocence, the woman and her child crossed the valley safely.

Dhegdheer stood on the edge of the valley, staring at the woman and the flesh of the little boy far on the other side. Restless and crying, she chanted her mournful song:

*"Oh, Hargega Valley. It traps the wings of one flying,
It closes the way of a fast-running man,
Look at the plumpness of the woman,
Look, look at the little boy she is carrying.*

Then she made a desperate request of the valley: *"Make way for me too, for I am after a chubby child and a woman who have tantalized my appetite."* *"If you are free of sin, I will allow you to cross. If not, I will eat you up,"* responded the valley.

Dhegdheer attempted to cross, but as soon as she set foot at the edge, her flood of sins filled the valley, and she was swallowed up.

At last! The rainfall returned to Hargega. The thorn bushes and tall grasses grew green and lush. The animals grew plump and produced ample milk.

Chanting and singing filled the air: *"Dhegdheer is dead! The land has peace."*

DHEGDHEER

Waa baa, waxaa jiri jirtay, dad qalato la oran jiray Dhegdheer oo ku noolayd agagaarka Boholaha Xargega ee dalka Soomaaliya. Caadooyinkeedii xumaa waxay boor iyo habaas kakiciyeen dhul markiisii hore ahaa doog iyo barwaaqo. Muddo aad u dheer baa roobkii ka guuray degmadii xoolihiina waa macaluuleen.

Dhegdheer aad bay u xoog weynayd una lali jirtay sida dabaysha xagaa. Waxay lahayd Dheg si layaab leh u dheer awoodda cajibka ah oo ay ku maqasho shanqart saanta geel daaqaya meel jirta maalin barkeed.

Subax bay Dhegdheer u dhaqaaqday ugaarsigii cunto maalmeedkeeda. Waxay sii dhexqaaday buuraha iyada oo gacantana ku sidata gudin, dhabarkana jawaan maran oo ah kay ku soo qaadan lahayd qofka ay dilato. Waa in aan ku soo baxaa gabar yar oo geed galool ah oo qodax leh hoostiisa raro ku samaysneysa," Dhegdheer baa iskula hadashay. Balse waxay si dhexqaado jidka siigada lahaa, maalintaa waxba gacanta kuma dhigin. oo gaajo iyo jaho wareer isku darsantay bay ku laabatay gurigeedii. yadi

Waa dambe iyadoo faro maran guriga kuma laaban doonto. *"Waxaan u adeegsan doonaa awoodayda gaarka ah si aan gacanta ugu dhigo keli-socodka,"* sidaasay go'aan ku gaartay Dhegdheer

"Sow qof daallani uma baahna in uu biyo cabbo iyo in uu mar uun uu nasto? Nasiibkaygu wuu imaan."

"Soo gur qoryo iyo caws," bay ku amartay gabadheedi, kaligeed ay lahayd.

Dabadeedna qoryihii iyo cawski waxay ka dhistay aqallo dhowr ah oo dhinaca ku haya aqalki Dhegdheer. Kadibna, haanti Bowdheer oo ay hilibka dadka ku guran jirtay bay ku amartay in ay shangar aad u dheer samayso haddii la isku dayo in la furo.

"Waan kaa maqli doonaa meel walba oo aan joogo," bay tiri Daal darti hurdaa la tagtay iyadii oo wali gaajaysan.

Habeenkaas, waxaa waddada soo martay haweeney ninkee dii dhintay, ilmo yarna xambaarsan. Nasasho ma aysan rabin ilaa ay ka gaadho gurigii reerkooda. Hase yeeshee, iyada iyo ilmaha yari way daallanaayeen, wayna gaajaysnaayeen. Aad bay ugu farxeen markay indhaha ka qaadeen deegaan-

lamoodkii Dhegdheer.

"Gabadhooy, na waraabi, in aan llaahay ku oomin?" ayey haweenaydii u wediisatey gabadhii Dhegdheer siduu dhaqanku ahaa. Gabadhu si dhaqso ah bay ugu jawaabtay. *"Hooya biyahan cabba,"* iyada oo u dhibaysa aagaan biyo ah. Waxayna raacisay, *"Waan idin marti gelin lahaa, oo idin haraad iyo gaajo tiri lahaa, laakiin gurigaad timaadeen waa kii Dhegdheer."* Iyada oo hadalka hoos u dhigaysa ayey uga digtay, *"Ogsoonaada, hooyaday Dhegdheer in aydaan ka badbaadi doonin hadday hurdada ka toosto. Waa in aad ka dhuumataan ilaa ay ugaarsi u jarmaadayso, dabadeedna si dhaqso ah aad naftina u badbaadisaan,"* ayey tiri.

Baqdin ayey la gariirtay haweenaydii. Waxayse naf ka raadiyeen inay iyada iyo ilmaheedii yaraa ku gabbadaan raro duuduuban aqalka gadaashisa. Ina Dhegdheerna waxay u dhaqaaqday sidii ay ugu soo qararin lahayd martida, waxay cunaan. Markii ay dhaqaaqdayba yartii way kuftay. Furkiil baa haantii Bowdheer ka duulay Qaylo dhego jabis ah ayaa hal mara xasiloonidii habeenka burburisay.

Dhegdheer hurddadii ayey ka toostay *"Alla! Yaa taabtay haantayda? Hooyo aniga oo hilib solay ah kabaaranaya saabka dusha suran, ayaan ku dhacay Bowdheer"* bay tiri gabadhi. *"Been baad ii sheegi!"* Dhegdheer baa tiri. Waxay bilowday inay sanko la raacdo hadba jaho. *"Waxa ii soo uraya ma wiil yaroo buuran baa?" "Ma baruurtaydaa hooyo waxa kuu uray?"* ayey gabadhi ku jawaabtey

"Waxa il uraya hilbo gabar yar," ayey si cadho ahu tiri Dhegdheer

"Hooyo waa jidhkayga, ayey mar kale, gabadhii Dhegdheer ku celisey."

Iyadii oo aan lahayn meel la qabto ayey hadba jiho sanko la raacday, tuhunnasana in ay gabadhu wax qararinayso. Haweenaydii iyo ilmahii yaraa rarada gudaheeda ayey ka maqlayeen qaylada iyo sawaxanka jira. Way ogaayeen inay mar dhow Dhegdheer gacanta ku dhigayso. Gabadhii Dhegdheer inta ay orodday oo ay ku fariisatay rarada cirifkeedii ayay kula faqday, *"Cararal"*

Haweenaydii sare ayay isu taagtay, ilmihii oo weli dhabarkeeda saaran, baqdin ayayse la dhaqaaqi waydey. laahow naga badbaadi belada Dhegdheer," ducadeedii waxaa loogu bedalay karti ay ku oroddo. Haweenaydu waa ay ogsoonayd in Dhegdheer dabaysha la orod tahay.

Dhegdheer noloshay nagu cuni, ilaym naf ka dheeraysaa ma jirto eh, ayey istiri haweenaydu. Alle-barigeedii orod bay u kordhisey Orod aan hakis lahayn ayey oroday,. oo oroday ilaa ay ka soo gaadhey qarkii Boholaha Xargega. "*Jid aan ku baxsano noo bixi, cadow ba na eryanayee,*" ayey waydisatay toggi.

"Haddii aadan dembi iku ogeyn, waan oggolahay inaad I gudubto, haddii kalese waan ku liqayaa," ayaa waxaa ugu jawaabey togsi. Daacadnimadeedii awgeed, haweentii iyo ilmihii si nabad ah ayey ku dhaafeen Boholaha Xargega.

Dhegdheer shallaay ayay isla dul taagtey toggi. iyada oo ku sii dhaygagsan haweenaydii iyo wilka cayilkiisa. Markaasay ku barooratay heesteedii shallaayga ahayd:

Cakuye Boholaha Xargaga,

Nin Duulaayeey Dabraan,

Nin xiimaayeey Xiraan,

Bal naagtaa barida daya,

Bal wiilkay sidato daya,

Bal bowdada cadaanta daya,

Bal bulug buluqdeeda daya."

Kadibna, Dhegdheer waxay dhiibatey codsi quusasha ah: "*Anna jid ii fur waxaan eryanayaa cunug yar oo buuran iyo hooyadis oo gaajo igu kiciyey,*" ayey tiri.

"*Haddaadan dembi isku ogeyn, waan oggolahay inaad gudubto haddi kalese waan ku liqayaa,*" ayuu ugu jawaabey. Markay cagta saartay qarka oo ay rabto inay ka tallowdo Boholaha Xargaga, baa hal mar toggii waxaa harqiyey sharkii iyo dembiyaday hore u kasbatay. Meeshaas ayaa Dhegdheer toggi ku liqay.

Ugu dambeyntii Xargega roob baa ka da'ay! Doogi baa is wada qabsaday. Xoolihii way cayileen waxayna yeesheen caano haqabtir leh. Heeso iyo ciyaaro ayaa isu baxay:

"Dhegdheer dhimatoo! Dhulkii nabadeey"